

Educators Opinions about Applications of “Primary School Standards”

Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK*

ABSTRACT. The purpose of this study is to determine the opinions of provincial instructors about applications of “primary school standards” in provinces. This research, designed as survey, was conducted with the participation of 214 educators who work in 81 provinces throughout Turkey. The data was collected with a questionnaire developed by the researcher. The analysis of the data was conducted with percentages and chi-square test. A Likert type questionnaire with 40 question items was developed to collect the data. The data was analyzed using SPSS 18.0 edition and the reliability range of the analysis was taken as $p \leq 0.05$. According to results of the research, significant correlations were found among gender, professional experience, educational status and economical level of classrooms regarding PSS (İKS) applications.

Keywords: Primary School Standards, Provincial Applications, Educators’ Opinions.

SUMMARY

Purpose and significance: There has been a growing importance of the research on the relationships between theory and practice and using the results for reviewing educational systems. Putting forward of the PSS’s (Primary School Standards) effectiveness as a system throughout the country has a great importance in terms of PSS’s future perspective. This research, which is mainly based on the views of the implementers in the field, can be seen crucial in terms of the development and dissemination process of PSS throughout Turkey.

The purpose of this study is to determine the opinions of educators about applications of “primary school standards” in provinces. Towards this main purpose, these questions have been investigated; 1. What are the provincial educators’ views about the provincial applications about PSS? 2. Is there any significant relationship between the educators’ views and their gender, education level, length of service and duty region?

Methods: To seek answers for the questions mentioned above, the research, which was designed as survey method, was conducted with the participation of 214 educators who work in 81 provinces all around Turkey. Data was collected with a questionnaire which was developed by the researcher. A Likert type questionnaire with 40 question items was developed to collect the required data.

Results: The analysis of the data has been done with percentages and chi-square test. The data was analyzed using SPSS 18.0 edition and the reliability range of the analysis was taken as $p \leq 0.05$. According to results of the research, significant correlations were found among gender, professional experience and educational status regarding PSS applications.

Discussion and Conclusions: As a result of this research, to summarize the attendants’ views concerning the PSS’s applicability, the attendants are trained to train educators with whom they are aimed to use effectively in primary schools among provinces. According to the findings of the research, it has been seen that even if the PSS has some deficits, it is a main need and has a dynamic structure and is an evidence based application in Turkish Educational system. In the light of these findings, it can be said that the continuation of the PSS applications will improve the quality of the education. Consequently, PSS is seen as required in the process of the reconstruction of Ministry of National Education, so giving it up may not be possible. Using our sources to cover all the benefits will greatly contribute to establish an objective administration sense. It is required that, the PSS should be truly understood by school administrations, teachers, students and parents in order to apply accurate implementation.

*Assist. Prof. Dr. Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK, Ordu University, Faculty of Education, filizzayimogluozturk@odu.edu.tr

“İlköğretim Kurumları Standartları”nın Uygulanmasına Yönelik İl Eğitimcilerinin Görüşleri

Filiz ZAYİMOĞLU ÖZTÜRK*

ÖZ. Bu araştırmanın amacı, “İlköğretim Kurumları Standartları”nın il uygulamalarına yönelik il eğitimcilerinin görüşlerini ortaya koymaktır. Araştırma, Türkiye’nin 81 ilinden toplam 214 eğitimcinin katılımıyla gerçekleştirilen İKS İl eğitimcileri Eğitimine katılan İKS il eğitimcilerine uygulanmıştır. Araştırma verileri araştırmacı tarafından geliştirilen “İKS Anketi” aracılığıyla toplanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik tekniklerinden yüzdeden yararlanılmış ve ki-kare testi kullanılmıştır. Araştırmanın verilerini toplamak için 5’li likert türünde 40 maddelik bir anket geliştirilmiş ve kullanılmıştır. Araştırmanın verileri SPSS 18.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiş, güven aralığı $p \leq 0.05$ olarak alınmıştır. Araştırma bulgularına göre, İKS il eğitimcilerinin illerde yürütülen uygulamalara yönelik görüşlerinin cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve görev türü değişkenleri ile bazı ölçek maddeleri arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim Kurumları Standartları, İKS İl Uygulamaları, İKS İl Eğitici Görüşleri.

GİRİŞ

Günümüz dünyasında her alanda özellikle bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmeler beraberinde bu gelişmelere uyum sağlayabilen bireylere olan gereksinimi arttırmıştır. Çağın gereklerine uygun bilgi, beceri ve değerlerle donatılmış bireyler yetiştirmek temelde okulların görevi olarak düşünülmektedir. Bireylerin yetiştirilmesinde önemli bir misyon yüklenen okulların hizmet sunma ve eğitim ortamı oluşturma noktasında nitelikli olmaları yadsınamaz bir gerçektir. Bu gerçeklik beraberinde okulların niteliklilik tanımının yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Ülkemizde okullarımızın niteliklilik tanımının yapılması amacıyla Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan “İlköğretim Kurumları Standartları (İKS)” gerek felsefesi ve ilkeleriyle gerekse tüm ilköğretim okullarına kanıt tabanlı uygulama fırsatı sunmasıyla eğitimde kalite endeksini yakalamaya doğru giden yolda öncü çalışmalardan biri olarak değerlendirilebilir.

Bu bağlamda ilköğretimde niteliği arttırmayı hedeflemekte olan “İKS; ilköğretim kurumlarında eğitim yönetiminin, öğrenme öğretim süreçlerinin ve destek hizmetlerinin ilköğretimin genel amaç ve hedeflerine, çocuk haklarına ve çocuğun yüksek yararına uygunluğunu sağlamak için belirlenen hedef durumları tanımlayan standart ve alt standartlardan oluşan bütünü” ifade eder (MEB, 2011a).

İKS çocuğun yüksek yararını temele alan bir sistem olarak belli ilkeler göz önünde bulundurularak geliştirilmiştir. Bunlar(MEB, 2011a);

1. Çocuk odaklı yaklaşım ve çocuğun yüksek yararını esas almak
2. İlköğretimin genel amaç ve hedefleriyle tutarlı olmak
3. Karar alma, uygulama ve değerlendirme süreçlerinde toplumsal cinsiyete duyarlı olmak
4. Dezavantajlı çocukların eğitim ve gelişim haklarına duyarlı olmak
5. Tarafsız, şeffaf ve gelişmelere açık olmak
6. Eğitimde niteliği arttırmaya yönelik geçmiş ve mevcut çalışmalardan yararlanmak
7. İKS verilerini öz değerlendirme anlayışıyla okulun sürekli gelişimi için kullanmak
8. İKS verilerini okullar arası rekabet yerine, okulun kendi içinde bu standartlara erişimini hedefleyen bir yaklaşımla kullanmak
9. İKS verilerini okulun denetiminde esas alınacak bir ödül ya da ceza aracı olarak görmemek, okulu geliştirmenin, desteklemenin ve rehberlik etmenin bir aracı olarak kullanmak
10. İKS verilerini okul, ilçe, il ve Bakanlık merkez teşkilatı düzeyinde durum saptama, ihtiyaçları belirleme, planlama, kaynakları yönlendirme, izleme-değerlendirme, rehberlik ve danışma süreçlerinde operasyonel bir araç olarak kullanmak

Belirtilen ilkeler ışığında İKS’nin amacı dört başlık altında aşağıdaki şekilde ifade edilebilir.

Bunlar:

*Yrd. Doç. Dr., Ordu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, filizzayimogluozturk@odu.edu.tr

- **İlköğretim Kurumları için “niteliklilik” tanımını yapmak:** İlköğretim kurumlarının çocuğu odak alarak ve destekleyerek örgütlenmesi ve kültürü, öğrenim hedeflerine ulaşma, aktif öğrenme ve öğretme, teknoloji kullanımı, mesleki ortam, liderlik, okul, aile ve toplum ortaklığı ve başarı göstergeleri konusunda standartlar konusunda birleşmelerini sağlamak.
- **İlköğretim kurumlarına tanımlanan bu “niteliklilik” durumuna ulaşabilmek için yol göstermek:** İlköğretim kurumlarının tanımlanan niteliklere ulaşmak için neleri, nasıl yapması gerektiği konusunda hedef oluşturmak.
- **Her bir okulun “niteliklilik” durumunun öz değerlendirmesini yapabileceği bir model geliştirmek:** Bu sistem ölçme ve değerlendirme araçlarını içerecek biçimde oluşturulur. Esas olan okulun kendisini geliştirmesi gereken alanları olabildiğince objektif ve katılımcı olarak belirlemesidir. Okulun bunu zemin olarak gelişim planını hazırlaması ve uygulaması, Bakanlığın mevcut kalite modelleri çerçevesinde olacaktır.
- **Milli Eğitim Bakanlığı’nın yerel ve merkezi planlamalarına esas oluşturmak:** Öz değerlendirme sonuçlarından yola çıkılarak MEB ilgili birimlerinin yerel ve merkezi planlamalarını daha objektif ve niteliksel verilere göre yapabilmesi sağlanacaktır.

İKS, okullarımızın mevcut durumlarının tespit edilmesi, olması gereken durum ile farkın ortaya konulması ve devamında okullarımızın taşıması gereken niteliklere ulaştırılması amacıyla gerek duyulan geliştirici faaliyetlere temel oluşturabilmesi amacıyla yapılan bir çalışmadır. Ayrıca bölgeler arası farkı gidermek ve sunulan eğitim hizmetinin herkese daha nitelikli bir şekilde ulaşmasını temin etmek ve nitelikli eğitim verirken bunu kanıtlara ve verilere dayalı olarak sunmak da çalışmanın hedefleri arasında yer almaktadır.

Bir sistem olarak İKS, okul aktörlerinin (yönetici, öğretmen, çocuk ve veli) kendi görüşlerini İKS yazılım modülüne bir ölçme aracıyla yansıtması ve okuldaki mevcut uygulama durumlarının okul yöneticileri tarafından bu modüle girilmesi temeline dayanmaktadır. Okul aktörlerinin görüşleri ve mevcut durumların saptanmasının yanında modüle girilen verilerle okulun performansı da hesaplanmaktadır. Ortaya konan bu üç unsur (mevcut durum göstergeleri, performans göstergeleri, algısal yarar ölçekleri) okulda nitelikli eğitimle ilgili objektif bilgi elde edilmesini sağlamaktadır (MEB, 2009).

Aynı zamanda bu çalışma MEB tarafından geçmiş yıllarda eğitimde niteliğin artırılması amacıyla yapılan birçok çalışmanın sonuçlarını da kapsayacak ve bunları bütünleştirecek biçimde yürütülmüştür. Söz konusu çalışmalar şunlardır: Müfredat Laboratuvar Okulları(MLO) ve Planlı Okul Gelişimi çalışmaları, Öğrenci Merkezli Eğitim çalışmaları, Öğretmen Yeterlikleri, Okul Temelli Mesleki Gelişim ve Okulda Performans Yönetimi çalışmaları, Toplam Kalite Yönetimi ve Eğitimde Kalite Ödülü çalışmaları, Çocuk Dostu Okul çalışmaları vb.’dir.

İKS Sistemi, MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü (TEGM) için bir planlama ve destek aracı olarak düşünülmektedir. Günümüzde ilköğretim kurumlarında 13 milyonun üzerinde öğrenci eğitim görmektedir (www.e-okul.meb.gov.tr). TEGM birçok ülkenin nüfusundan büyük bir kitleye ilköğretim hizmeti vermektedir. Bunun için kaynak ihtiyacı (insan kaynağı, zaman, finansman, vb.), kaynakların etkin kullanımı, planlama ve yönetim, gerekli yasal ve idari düzenlemeler gibi bir takım şartlar yanında, iyi bir izleme ve değerlendirme sistemine de ihtiyaç duymaktadır (MEB-UNICEF 2011:14). Okullarda çocuğa sunulan hizmetin daha nitelikli olması ve bu hususta politikalar belirlemek için yukarıda sayılanlar olmazsa olmaz unsurlardır.

İlköğretim Kurumları Standartları (İKS) ve Özdeğerlendirme Sistemi, okullarda çocuğa sunulan eğitim öğretim hizmetlerinin belirli bir kalite seviyesinde verilip verilmediği hakkında kendilerini değerlendirebilmeleri amacıyla hazırlanmıştır. Bu çalışmayla, ilköğretim kurumlarında eğitim ve öğretim sürecine ilişkin olarak rutin aralıklarla yapılacak sürekli izleme ve özdeğerlendirme sonucunda ortaya konacak bulguların; okul, ilçe, il ve ülke ölçeğinde yapılacak geliştirme ve iyileştirme çalışmalarına yön vermesi beklenmektedir. İKS Sistemi bu yönüyle kontrol ya da teftişten ziyade okul ölçeğinde yapılacak öz değerlendirme ile sürekli iyileştirme ve gelişmeye imkan verecek bir araç olarak kurgulanmıştır (MEB, 2009: 4).

Milli Eğitim Bakanlığı; 652 sayılı Teşkilat Yapısında Değişiklik Yapan Kanun hükmünde Kararname ve 30/03/2012 tarihli ve 6287 sayılı Eğitim Öğretimde Düzenleme Yapan Kanun ile hem merkezi düzeyde hem de yerel düzeyde yeni bir yapılanmaya girmiştir. Söz konusu yapılanma kapsamında ilköğretim okulları ilköğretim ve ortaokul olarak ayrıştırılmış ve zorunlu eğitim çağı 8 yıldan 12 yıla çıkarılmıştır (www.mevzuat.meb.gov.tr). Eğitim sistemimizde yaşanan bu denli temel

değişiklikler, beraberinde yürütülen diğer çalışmalarında revize edilmesini zorunlu kılmıştır. İlköğretim Kurumları Standartları da ilköğretim okullarına yönelik hazırlanmış ve Nisan2011'den bu yana ülke genelinde uygulanmakta olan bir çalışma olarak; 4+4+4 eğitim öğretim sistemine uyum sağlayabilmek adına revize edilmiştir.

Eğitim sistemimizde teorikte yapılanlar ile pratikte uygulananlar arasındaki ilişkilerin araştırılması ve sonuçların sistemleri revize etmek için kullanılmasının önemi gittikçe artmaktadır. Bir sistem olarak İKS'nin yurt genelinde etkililiğinin görülebilmesi için de alan uygulamalarıyla ilgili dönütlerin bilimsel olarak ortaya konulabilmesi İKS'nin geleceği açısından önem arz etmektedir. Alandan uygulayıcıların görüşleri doğrultusunda gerçekleştirilen bu araştırmanın; nitelikli eğitime giden yolda atılmış bir adım olarak düşünülen İKS'nin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması süreçlerinde kullanılması için önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada İKS'nin il uygulamalarıyla ilgili olarak il eğitimcilerinin görüşleri ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. İlköğretim Kurumları Standartlarına ilişkin il eğitimcilerinin görüşleri nasıldır?
2. İlköğretim Kurumları Standartlarına ilişkin il eğitimcilerinin görüşleri ile onların;
  - a. Cinsiyet,
  - b. Öğrenim durumu,
  - c. Mesleki kıdem
  - d. Görev türü değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma evrenini, Türkiye'nin 81 ilinde farklı görevlerde bulunan 472 İKS il eğitimcisi oluşturmaktadır. Ülke genelindeki illerden oransız küme örnekleme yöntemi (Karasar, 2007: 115) ile tespit edilmiş 236 il eğitimcisi araştırmanın örnekleme alınmıştır. Bu örneklem üzerinde yapılan uygulamada 214 eğitimcinin anketleri değerlendirmeye alınmış, 22 eğitimcinin anketlerini doldurmaması veya eksik doldurması gibi nedenlerden dolayı değerlendirme kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırmaya katılan eğitimcilerin kişisel özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Eğitimcilerin Kişisel Özellikleri

Kişisel Özellikler		f	%
Cinsiyet	Erkek	196	91,6
	Kadın	18	8,4
Öğrenim Durumu	Lisans	146	68,2
	Lisansüstü	68	31,8
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	16	7,5
	6-10 Yıl	32	15,0
	11-15 Yıl	62	29,0
	16+ Yıl	104	48,5
Görev Türü	Öğretmen	32	15,0
	Okul Yöneticisi	100	46,7
	İl Eğitim Denetmeni / Yardımcısı	82	38,3
Toplam		214	100

Tablo 1'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan 214 eğitimcinin %91,6'sını erkek ve %8,4'ünü kadın eğitimciler oluşturmaktadır. Burada katılımcıların cinsiyet açısından heterojen bir yapı gösterdiği ve erkeklerin büyük bir çoğunluğu oluşturduğu görülmektedir. Ayrıca eğitimcilerin %68,2'sinin lisans, %31,8'inin de lisansüstü mezunu oldukları görülmektedir. Öğrenim durumu açısından lisans mezunu olan eğitimciler ağırlıklı olmakla birlikte cinsiyet değişkenine kıyasla birbirine daha yakın bir dağılım gösterdiği gözlenmektedir. Mesleki kıdem açısından bakıldığında ise, eğitimcilerin %7,5'inin 1-5 yıl, %15'inin 6-10 yıl, %29'unun 11-15 yıl ve %48,5'inin 16 yıldan fazla

mesleki deneyime sahip oldukları görülmektedir. Bu verilere göre katılımcıların mesleki kıdem ortalamalarının yüksek olduğu ifade edilebilir. Yine eğitimcilerin %15'i öğretmen, %46,7'si okul yöneticisi ve %38,3'ü il eğitim denetmeni veya yardımcısı görevini devam ettirmektedir. Buna göre katılımcıların çoğu sırasıyla okul yöneticisi/yardımcısı, il eğitim denetmeni/yardımcısı ve öğretmenlerden oluşturmaktadır.

Ölçme Aracı

Bu araştırmada, veri toplama aracı olarak 5'li likert türünde bir anket geliştirilmiş ve örnekleme yer alan katılımcılara uygulanmıştır. Yapılan literatür taraması doğrultusunda 60 maddelik bir taslak anket geliştirilmiş ve anketin oluşturulması sırasında Gazi Üniversitesi'nde görevli 2 öğretim elemanının, Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'nün İKS'den sorumlu biriminde görevli şube müdürü ve proje uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Uzmanlardan gelen dönütler doğrultusunda gözden geçirilen ankette gerekli düzeltmeler yapılmış ve ankete son biçimi verilerek 49 maddeye indirgenmiştir. Bu anket formunun güvenilirlik ve geçerliliğini belirlemek için evren ile benzer özelliğe sahip 238 eğitimci ile ön deneme (pilot uygulama) yapılmıştır. Elde edilen verilere uygulanan faktör analizi sonucunda faktör yükü 0,30 ve üzerinde olan maddeler alınmış, 0,30'un altında olan 9 madde işlevselliği olmadığı için ankette çıkarılmış ve anket 40 maddeye inmiştir. Bir faktörde yüksek düzeyde ilişki veren maddelerin oluşturduğu bir küme var ise bu bulgu, o maddelerin birlikte bir kavramı-yapıyı faktörü ölçtüğü anlamına gelir (Büyüköztürk 2008: 117-118). Bu yüzden faktör yük değeri 0,30 olarak tespit edilmiştir. Anketin KMO değeri 0,838, Barlett testi değeri 2504,449 ve Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı 0,92 bulunmuştur. Anketin faktör analizi sonuçları, anketin 10 faktörden oluştuğunu göstermiştir. Fakat bazı faktörlerin 2 maddeden oluşması ve uygulayıcılara kolaylık sağlanması gerekçeleriyle anketin bir ana bölümden oluşmasına karar verilmiştir. 5'li likert özellikte hazırlanan ankette yer alan maddelere eğitimciler; “kesinlikle katılıyorum”, “çok katılıyorum”, “orta derecede katılıyorum”, “az katılıyorum”, “kesinlikle katılmıyorum” seçeneklerinden birini işaretleyerek cevap vermişlerdir.

İşlem

Geliştirilen ankette elde edilen veriler, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından Antalya'da düzenlenen “İKS İl Eğitici Eğitimi”ne katılan eğitimcilere uygulanmak suretiyle toplanmıştır. Uygulama merkez eğitim ekibinden 2 eğitimci tarafından gerçekleştirilmiş ve elde edilen verilerin sadece araştırma amaçlı olarak kullanılacağı vurgusu yinelenmiştir.

Anket verilerinin çözümlenmesinde, araştırmanın amaçları doğrultusunda betimsel istatistik tekniklerinden yüzde ve katılımcı profilinin, kişisel özellikler bölümünde belirtildiği gibi (Tablo 1 bkz.) homojen dağılım göstermemesi nedeniyle parametrik olmayan istatistiksel tekniklerden ki-kare (Chi Square) testi kullanılmıştır. Ki-kare testi, değişkenler ya da değişkenlere ilişkin gözlenen frekanslarla beklenen frekanslar arasındaki dağılımın istatistiksel bakımdan anlamlı olup olmayacağını test etmek amacıyla yapılmaktadır (Ural ve Kılıç, 2005). Ki-kare analizleri anket maddeleri ile katılımcıların cinsiyet, öğrenim durumu, mesleki kıdem ve görev türü değişkenleri arasında ilişki olup olmadığını görmek amacıyla yapılmıştır. Analiz sonucunda aralarında ilişki bulunan maddeler belirtilmiş, anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmış ve maddelere ilişkin X^2 değerleri verilmiştir. Ayrıca, katılımcıların ankette yer alan maddelere katılımlarına ilişkin yüzde değerleri belirtilmiştir.

BULGULAR

Araştırmanın Birinci Alt Amacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın birinci alt amacına ilişkin bulgu ve yorumlar yer almaktadır. Buna göre anketin her bir maddesine ilişkin katılımcı görüşlerinin yüzde (%) olarak ifade edildiği sonuçlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2: İKS Anketine İlişkin Katılımcı Görüşleri

İKS ile ilgili ifadeler	% (Yüzde)				
	Kesinlikle Katılıyorum	Çok Katılıyorum	Orta Derecede Katılıyorum	Az Katılıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
İKS, öğretmenlerin teknoloji ile olan ilişkisini güçlendirmektedir.	31,8	54,1	7,5	4,7	1,9
İKS, yöneticinin okulunda daha hakim rol oynamasını sağlamaktadır.	34,6	43,9	10,3	9,3	1,9
İKS, MEB’in okullarda yürütülen çalışmaları takip etmesini kolaylaştırıcı rol oynamaktadır.	50,4	45,8	3,8	-	-
İKS’nin uygulanabilirliği zaman içerisinde kendini gösterecektir.	50,4	43,9	5,6	-	-
İKS ile ilgili olumsuz düşüncelerin zaman içerisinde değişeceğine inanıyorum.	35,4	46,7	15,0	9,0	1,9
İKS’nin okullara ek bir yük getireceğini düşünüyorum.	6,5	26,2	14,0	36,3	15,0
İKS’nin, bütün illerde sağlıklı bir şekilde uygulanacağını düşünmüyorum.	11,2	33,6	22,4	25,2	5,6
İKS’nin uygulanabilmesi için her uygulayıcının hizmetiçi eğitimden geçmesi gerekmektedir.	34,5	40,2	7,5	15,0	2,8
İKS MEB’in alanda yürüttüğü, uygulanması güç olan çalışmalarından biridir.	9,3	26,1	17,8	31,8	15,0
İKS yerine alternatif başka çalışmaların yapılmasının daha faydalı olacağına inanıyorum.	1,9	8,4	14,0	49,5	26,2
İKS’nin ülkemizde uygulanabilmesi için altyapı eksiklikleri giderilmelidir.	32,6	44,9	4,7	15,0	2,8
İKS ile ülkemizde eğitimin belli bir düzeye geleceğine inanıyorum.	24,4	58,9	9,3	6,5	0,9
İKS eğitim sistemimizin niteliğinin artırılması için düşünülmüş çok önemli bir sistemdir.	38,3	51,5	8,4	0,9	0,9
İKS’nin uygulanabilirlik anlamında bölgesel farklılıkları dikkate aldığımı düşünmüyorum.	9,3	40,2	15,9	30,8	3,7
İKS’nin uygulanabilirliği illerde kurulacak iyi ekipler vasıtasıyla gerçekleştirilebilir.	39,2	55,1	1,9	1,9	1,9
İKS modülü tüm aktörler için kolaylıkla kullanılabilir şekilde hazırlanmıştır.	12,1	46,7	15,0	23,3	2,8
İl eğitim denetmenlerinin İKS’deki rolünü gereksiz bulmaktayım.	6,5	9,3	10,4	36,4	37,4
İKS uygulama yönergesinin uygulayıcılar için yeterince açık olmadığını düşünüyorum.	5,6	26,2	12,1	45,8	10,3
İKS okula öz değerlendirme fırsatı veren bir araçtır.	57,9	37,4	3,8	0,9	-
İKS, alanında uzman ve uygulayıcıların deneyimleriyle oluşturulmuştur.	29,0	50,5	16,8	2,8	0,9
İKS’nin odağında çocuk ve çocuk merkezlilik vardır.	50,5	39,2	6,5	1,9	1,9
İKS, okulların politika üreten merkezler haline gelmelerini hedefler.	33,6	47,7	11,3	6,5	0,9
İKS’nin temelinde öz değerlendirme vardır.	46,7	43,0	4,7	4,7	0,9
İKS’nin ülke çapında yaygınlaştırılmasının zor bir süreç olacağına inanıyorum.	5,6	35,5	17,8	37,4	3,7
İKS’nin öğretmen ve yöneticiler tarafından yeterince benimsenmediğini düşünüyorum.	15,0	47,7	15,8	17,8	3,7
İKS, yapılandırıcı yaklaşım uygulamaları ile paralellik göstermektedir.	19,6	60,8	14,0	4,7	0,9
İKS ile öğrenciler ülke çapında eşit eğitim hakkını elde edeceklerdir.	7,5	31,8	34,6	22,4	3,7

İKS'nin eğitim sisteminin önemli bir parçasını oluşturacağına inanıyorum.	27,1	51,4	15,9	4,7	0,9
İKS'nin okul gelişim sürecinde velilerin katılımı önemlidir.	43,9	47,7	6,5	1,9	-
İKS'nin uygulanabilmesi için velilere de eğitim verilmesi gerekmektedir.	31,8	59,8	2,8	5,6	-
İKS'nin okul gelişimini sağlaması için kaynak ve ödenek önemlidir.	68,2	25,2	3,7	2,9	-
İKS için gerçekleştirilen hizmetiçi eğitimleri yeterli buluyorum.	16,8	48,6	13,1	19,6	1,9
İKS verilerinin gerçeği yansıtacağını düşünmüyorum.	4,7	17,8	28,0	41,1	8,4
İKS'nin eğitim fakültelerinde ders olarak okutulması gerektiğini düşünüyorum.	29,0	50,5	7,5	10,2	2,8
İKS'nin uygulanması için gereken bilgi teknoloji altyapısı yetersizdir.	15,0	29,9	15,9	35,5	3,7
İKS kanıt tabanlı bir okul gelişim modelidir.	46,7	47,7	3,8	0,9	0,9
Yöneticilerin İKS verilerini okuyarak okul gelişimini sağlayacaklarına inanmıyorum.	14,9	23,4	20,6	29,9	11,2
İKS'nin uygulanabilirliği hizmetiçi eğitimlerin niteliğine bağlıdır.	21,5	57,0	7,5	11,2	2,8
İKS'nin üst düzey yönetsel değişikliklerden etkilenmeyeceğini düşünüyorum.	11,2	25,2	27,1	28,1	8,4
İKS'de eksiklikler bulunsa da düşünce olarak destekliyorum.	69,2	25,1	1,9	1,9	1,9

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS, öğretmenlerin teknoloji ile olan ilişkisini güçlendirmektedir.” maddesine katılımcıların %31,8’i “kesinlikle katılıyorum”, %54,1’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %85,9’u (çoğunluğu) İKS sisteminin öğretmenlerin teknoloji kullanımını arttırdığını ifade etmiştir. İKS’nin e-Okul destekli bir modül olması ve sistemin elektronik ortamda veri girişi sağlaması teknoloji kullanımını zorunlu kılmaktadır. Bu nedenle katılımcıların öğretmenlerin teknoloji kullanımını güçlendirdiği yanıtını verdikleri düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS, yöneticinin okulunda daha hakim rol oynamasını sağlamaktadır.” maddesine katılımcıların %34,6’sı “kesinlikle katılıyorum”, %43,9’u “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %78,5’i (çoğunluğu) İKS ile birlikte okulda yöneticilerin rolünün daha baskın olacağını ifade etmiştir. Katılımcılık ilkesini benimseyen İKS sistemi okulda yürütülen faaliyetler noktasında okul aktörlerinin tümünün yönetime katılımını öngörmektedir. Bu bağlamda katılımcıların verdiği yanıtın İKS’nin ilkeleri ile çeliştiği düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS, MEB’in okullarda yürütülen çalışmaları takip etmesini kolaylaştırıcı rol oynamaktadır.” maddesine katılımcıların %50,4’ü “kesinlikle katılıyorum”, %45,8’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %96,2’si (çoğunluğu) İKS yazılım modülü aracılığı ile okulda çocuğa sunulan her türlü hizmete ilişkin verilerin toplanması ile MEB’in söz konusu uygulamaları aynı zamanda bir izleme aracı olan modülden kolay bir şekilde takip edebileceğini ifade etmişlerdir. Katılımcılar bu ifadeye ilişkin görüşleri ile İKS’nin bir izleme aracı olduğunu düşünmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS’nin uygulanabilirliği zaman içerisinde kendini gösterecektir.” maddesine katılımcıların %50,4’u “kesinlikle katılıyorum”, %43,9’u “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %94,3’ü (çoğunluğu) İKS’nin sadece okullara veri girişi yapmaları için bir yük değil okul gelişimine katkı sağlayabilecek bir sistem olduğunu düşünmektedir. Bu açıdan bakıldığında katılımcıların İKS’nin bir sistem olarak tüm okullarda uygulanabilirliğinin süreç içerisinde gerçekleşeceğini düşündükleri görülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS ile ilgili olumsuz düşüncelerin zaman içerisinde değişeceğine inanıyorum.” maddesine katılımcıların %35,4’ü “kesinlikle katılıyorum”, %46,7’si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %82,1’i (çoğunluğu) okuldaki uygulamaları her yönüyle sorgulayan İKS sisteminin zaman içerisinde yani okullara bu veriler ışığında destek sunulduğu zaman olumsuz düşüncelerin değişeceğine inanmaktadır. Okullardan toplanan verilerin analiz edilmesi sonucu okullara standartları yakalaması konusunda destek sağlanmasının İKS’ye ilişkin olumsuz düşünceleri ortadan kaldıracığı düşünülmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS’nin okullara ek bir yük getireceğini düşünüyorum.” maddesine %36,3’ü “çok katılmıyorum”, %26,2’si “az katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir. Katılımcıların bu ifadeye ilişkin görüş birliğine varamamaları MEB tarafından geliştirilip uygulamaya

konulan ve sonuçlarının okulların gelişimine katkı sağlamaktan ziyade yük getirmesine neden olan projelerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’nin, bütün illerde sağlıklı bir şekilde uygulanacağını düşünmüyorum.” maddesine katılımcıların %33,6’sı “çok katılıyorum”, %25,2’si “az katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir. Bu ifadeye ilişkin çoğunluğun görüş birliği oluşturamamasının nedeni ise merkezden geliştirilip okulların buldukları çevrelerin dikkate alınmadığına ilişkin katılımcı ön yargılarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS’nin uygulanabilmesi için her uygulayıcının hizmetiçi eğitimden geçmesi gerekmektedir.” maddesine katılımcıların %34,5’i “kesinlikle katılıyorum”, %40,2’si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %74,7’si (çoğunluğu) İKS sisteminin okullarda amacına uygun bir şekilde uygulanabilmesi için hizmetiçi eğitim kapsamında birincil kaynaklardan öğrenilmesinin gerektiğini düşünmektedir. Bu bağlamda eğitim sistemi içerisinde geliştirilen ve yaygınlaştırılan çalışmaların amacına ulaşabilmesi ve gelişime katkı sağlaması için uygulayıcıların eğitime alınmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS MEB’in alanda yürüttüğü, uygulanması güç olan çalışmalarından biridir.” maddesine katılımcıların %31,8’i “az katılıyorum”, %26,1’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir. Katılımcı görüşlerindeki bu farklılığın nedeninin alt standartlar kapsamında yer alan mevcut durum göstergelerindeki maddelerin çokluğu ve algılanan yarar düzeyine ilişkin verilerin yönetici, öğretmen ve çocukların yanında velilerden de toplanmasında yaşanan güçlüklerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS yerine alternatif başka çalışmaların yapılmasının daha faydalı olacağına inanıyorum.” maddesine katılımcıların %26,2’si “kesinlikle katılmıyorum”, %49,5’i “az katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %75,7’si (çoğunluğu) İKS’nin alanda ihtiyaç duyulan bir çalışma olduğunu düşünmektedir. Eğitimde niteliği arttırmayı hedefleyen, kanıt tabanlı ve şeffaf yönetim anlayışının benimsenmesine katkı sağlayacak olan bu çalışmanın gerekliliğinin yadsınamaz bir gerçek olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’nin ülkemizde uygulanabilmesi için altyapı eksiklikleri giderilmelidir.” maddesine katılımcıların %32,6’sı “kesinlikle katılıyorum”, %44,9’u “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %77,5’i (çoğunluğu) İKS’yi oluşturan standartların tüm okullar için sağlanabilmesinin ancak okullardaki mevcut durumların iyileştirilmesi ile mümkün olacağını düşünmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS ile ülkemizde eğitimin belli bir düzeye geleceğine inanıyorum.” maddesine katılımcıların %24,4’ü “kesinlikle katılıyorum”, %58,9’u “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. “İKS eğitim sistemimizin niteliğinin artırılması için düşünülmüş çok önemli bir sistemdir.” maddesine de katılımcıların %38,3’ü “kesinlikle katılıyorum”, %51,5’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulgulara göre katılımcıların çoğunluğu İKS’nin günümüz eğitim sistemine önemli derecede katkı sağlayacağını ve alanda ihtiyaç duyulan nitelikli eğitim boşluğunu dolduracağını düşünmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’nin uygulanabilirlik anlamında bölgesel farklılıkları dikkate aldığını düşünmüyorum.” maddesine katılımcıların %40,2’si “çok katılıyorum”, %30,8’i “az katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’nin uygulanabilirliği illerde kurulacak iyi ekipler vasıtasıyla gerçekleştirilebilir.” maddesine katılımcıların %39,2’si “kesinlikle katılıyorum”, %55,1’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %94,3’ü (çoğunluğu) İKS’nin eğitim camiasına tam olarak yerleşmesi için illerde sadece bu çalışmaya kanalize olmuş İKS ekiplerinin kurulması ile mümkün olduğunu düşünmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS modülü tüm aktörler için kolaylıkla kullanılabilir şekilde hazırlanmıştır.” maddesine katılımcıların %46,7’si “çok katılıyorum”, %23,3’ü “az katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir. İKS’de tanımlanan aktörler; yönetici, öğretmen, çocuk ve velilerden oluşmaktadır. İKS modülüne bu aktörler yönetici ve öğretmenler için herkes veri girişi yaparken çocuk ve velilerden evrenin büyüklüğü göz önünde bulundurularak seçilen örneklem

üzerinden veri girişi yapılmaktadır. Ancak ülkemizin gerçeklikleri göz önünde bulundurulduğunda örneklem bile olsa velilere ulaşmak ve onların veri girişini yapmalarını sağlamak, ki onların bir bölümünün okuma yazma bilmediği gerçeği de göz önünde bulundurulduğunda İKS modülünün etkili kullanımının güçleştirdiği düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İl eğitim denetmenlerinin İKS’deki rolünü gereksiz bulmaktayım.” maddesine katılımcıların %37,4’ü “kesinlikle katılmıyorum”, %36,4’ü “az katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %73,8’i (çoğunluğu) İKS’nin alanda etkili bir şekilde uygulanabilmesi için İl Eğitim Denetmenlerinin önemli olduğunu düşünmektedir. Katılımcılar, verilerin okullar tarafından objektif bir şekilde girilip girilmediğini rehberlik ve denetim amaçlı okulları ziyaret eden il eğitim denetmenleri tarafından İKS raporları ile gerçekleri karşılaştırma fırsatlarının olmasından kaynaklandığını düşünmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS Uygulama yönergesinin uygulayıcılar için yeterince açık olmadığını düşünüyorum.” maddesine katılımcıların %45,8’i “az katılıyorum”, %26,2’si “orta derecede katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %72,0’si (çoğunluğu) İKS Uygulama yönergesinin yeterince açık ve anlaşılır olduğunu düşünmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS okula öz değerlendirme fırsatı veren bir araçtır.” maddesine katılımcıların %57,9’u “kesinlikle katılıyorum”, %37,4’ü “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bir diğer ifade olan “İKS’nin temelinde öz değerlendirme vardır.” maddesine ise katılımcıların %46,7’si “kesinlikle katılıyorum”, %43,0’ü “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre ilk ifade için katılımcıların %94,3’ünün ve ikinci ifade için ise %89,7’si (çoğunluğu) İKS’nin İlköğretim Kurumları için öz değerlendirme aracı olarak hizmet veren bir yapı olduğunu düşünmektedir. Buradan da anlaşılacağı üzere katılımcılar İKS’yi iç denetim ve öz değerlendirme aracı olarak değerlendirmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS, alanında uzman ve uygulayıcıların deneyimleriyle oluşturulmuştur.” maddesine katılımcıların %29,0’u “kesinlikle katılıyorum”, %50,5’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %79,5’i (çoğunluğu) İKS’yi oluşturan ister standart ifadesi ister mevcut durum göstergesi olsun her bir kelimenin alanında uzman olan ve uygulayıcı olarak da okullarımızda çalışmalarına devam eden meslektaşlarının deneyimleriyle ortaya konulmuş bir çalışma olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 2’ye göre, “İKS’nin odağında çocuk ve çocuk merkezlilik vardır.” maddesine katılımcıların %50,5’i “kesinlikle katılıyorum”, %39,2’si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %89,7’si (çoğunluğu) İKS’nin temel ilkesinin çocuk odaklılık olduğunu düşünmektedir. Çocuk odaklılık anlayışının okullarımızda yerleşmesini de kendisine ilke edinen İKS, Çocuk Haklarına Dair Sözleşmede de tanımlanan şekliyle 18 yaşına kadar herkesi çocuk olarak tanımlamakta ve öğrenciliğin çocuğun sosyal rollerinden biri olduğuna vurgu yapmaktadır. Bu yüzden de çocuğun yüksek yararının ön planda tutulduğu bir anlayışın tüm okullarımızda gelişmesini ön plana almaktadır.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS, okulların politika üreten merkezler haline gelmelerini hedefler.” maddesine katılımcıların %33,6’sı “kesinlikle katılıyorum”, %47,7’si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %81,3’ü (çoğunluğu) İKS raporlarından doğru okul gelişim planlarını ve stratejik planlarını yeniden yapılandıran kurumlar; öncelikli olarak geliştirilmesi gereken alanlarını görebilecek ve gerek insan kaynağını gerekse maddi kaynağını bu alanlara kanıt tabanlı bir şekilde objektif olarak yönlendirebilecektir. İlköğretim Kurumlarının politika üreten merkezler haline gelmesi anlamında bu yapılanmanın önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’nin ülke çapında yaygınlaştırılmasının zor bir süreç olacağına inanıyorum.” maddesine katılımcıların %37,4’ü “az katılıyorum”, %35,5’i “orta derecede katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %72,9’u (çoğunluğu) İKS’nin tüm ilköğretim kurumlarında bir sistem olarak anlaşılıp, amacına uygun bir şekilde uygulanmasının sürece ihtiyacı olacağını düşündükleri görülmektedir. Bu görüşten hareketle İKS’nin ülke çapında yaygınlaştırılması sürecinde belirlenen kısa, orta ve uzun vadeli hedeflerin, çalışmanın geleceği projeksiyonlaması bakımından doğru bir yaklaşım olduğunu göstermektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS’nin öğretmen ve yöneticiler tarafından yeterince benimsenmediğini düşünüyorum.” maddesine katılımcıların %17,8’i “az katılıyorum”, %47,7’si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir. Bu araştırma kapsamında görüşlerine başvuru alan katılımcıların

alandaki görev tanımları öğretmen ve yöneticilerin İKS ile ilgili bilgilendirilmeleri oluşturmaktadır. Bu bağlamda katılımcıların İKS'nin alanda öğretmenler ve yöneticiler tarafından benimsenmesini sağlayabilmek için farklı bilgilendirilme çalışmalarına ihtiyaç duydukları düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS, yapılandırmacı yaklaşım uygulamaları ile paralellik göstermektedir.” maddesine katılımcıların %19,6'sı “kesinlikle katılıyorum”, %60,8'i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %80,4'ü (çoğunluğu) İKS il eğitici eğitimlerinin yapılandırmacı yaklaşım temelinde hazırlanarak her bir eğiticinin İKS eğitimlerini nerede olur ise olsun bu şekilde yapılandırıp sunmasını sağlayacak bir sistemle gerçekleştirildiğini düşünmektedir. İKS'nin il eğitimcilerini yetiştirme eğitimi merkez eğitim ekibi tarafından etkinlik temelli bir kit olarak geliştirilmiş ve eğitimler aktif öğrenme yöntemleri kullanılarak tamamlanmıştır. Dolayısıyla böyle bir hizmet içi eğitim faaliyetinin planlanması ve uygulanması alanda oldukça olumlu karşılanmış ve hizmet içi eğitimlerin nasıl yapılması gerektiğine ilişkin model oluşturmuştur.

Tablo 2'ye göre, “İKS ile öğrenciler ülke çapında eşit eğitim hakkını elde edeceklerdir.” maddesine katılımcıların %34,6'sı “orta derecede katılıyorum”, %31,8'i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %66,4'ü (çoğunluğu) İKS ile birlikte çocukların ülke çapında eşit eğitim hakkına daha çok sahip olacakları konusunda olumlu görüş bildirmişlerdir. İKS'nin temel hedefleri arasında yer alan okullar arasındaki niteliklilik farkını en aza indirmek ve her okulu tercih edilebilir okullar haline getirmek olduğu için katılımcı görüşleriyle İKS'nin hedefleri arasında paralellik olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS'nin eğitim sisteminin önemli bir parçasını oluşturacağına inanıyorum.” maddesine katılımcıların %27,1'i “kesinlikle katılıyorum”, %51,4'ü “katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %78,5'i (çoğunluğu) İKS'nin eğitim sistemi içerisinde önemli bir boşluğu dolduracağına yönelik olumlu görüş bildirmişlerdir. Eğitim sistemi içerisinde çocuğun yüksek yararını gözeten ve çocuğa sunulan her türlü hizmete ilişkin okullarımızda kanıt tabanlı ölçme sisteminin olmayışı, okullar için nitelik ve kalitenin tanımlanmaması vb. boşlukları tanımlayan ve dolduran bu sistemin önemli olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2'ye göre, “İKS'nin okul gelişim sürecinde velilerin katılımı önemlidir.” maddesine katılımcıların %43,9'u “kesinlikle katılıyorum”, %47,7'si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %91,6'si (çoğunluğu) okul gelişiminde veli katılımının önemli olduğunu düşünmektedir. Bu veriden hareketle İKS'nin raporlarının oluşmasına veri sağlayan velinin aynı zamanda okulun gelişimi içinde aktif rol almasının nitelikli okullar için vazgeçilmez olduğu değerlendirilmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS'nin uygulanabilmesi için velilere de eğitim verilmesi gerekmektedir.” maddesine katılımcıların %31,8'i “kesinlikle katılıyorum”, %59,8'i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %91,6'sı (çoğunluğu) İKS'nin alanda tam olarak uygulanabilmesi için velilerinde objektif ve doğru veri sağlamanın önemli olduğunu düşünmektedir. Doğru ve objektif veri ise ancak İKS'nin amaçlarının okul aktörlerinden biri olan velilere de eğitimler yoluyla açıklanması ve özümsemesinin sağlanmasıyla mümkün olacağı düşünülmektedir.

Tablo 2'ye göre, “İKS'nin okul gelişimini sağlaması için kaynak ve ödenek önemlidir.” maddesine katılımcıların %68,2'si “kesinlikle katılıyorum”, %25,2'si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %93,4'ü (çoğunluğu) okulların gelişimlerinin sağlanmasının genel anlamda kaynak sağlanması ve ödenek aktarılmasıyla olacağını düşünmektedir. Katılımcıların, okullarımız için önemi yadsınamaz olan maddi ve insan kaynağının sağlanması halinde gelişeceğine inandıkları görülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS için gerçekleştirilen hizmet içi eğitimleri yeterli buluyorum.” maddesine katılımcıların %19,6'sı “az katılıyorum”, %48,6'sı “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS verilerinin gerçeği yansıtacağını düşünmüyorum.” maddesine katılımcıların %41,1'i “az katılıyorum”, %28,0'i “orta derecede katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir. Katılımcıların verilerin objektif olmasıyla ilgili tereddütte kalmalarının nedeninin verilerin aktörlerin kendileri tarafından sisteme aktarılamadığı gerçekliğinden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’nin eğitim fakültelerinde ders olarak okutulması gerektiğini düşünüyorum.” maddesine katılımcıların %29,0’u “kesinlikle katılıyorum”, %50,5’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %79,5’i (çoğunluğu) okul aktörlerinden biri olan öğretmenlerin henüz çocuklarla karşı karşıya gelmeden eğitim fakültelerinde nitelikli eğitim ile ilgili çalışmalara katılmalarının sağlanmasının uygun olduğu düşünülmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS’nin uygulanması için gereken bilgi teknoloji altyapısı yetersizdir.” maddesine katılımcıların %35,5’i “az katılıyorum”, %29,9’u “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir. Okullardaki teknolojik alt yapı yetersizliğinin katılımcı görüşlerini desteklediği düşünülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS kanıt tabanlı bir okul gelişim modelidir.” maddesine katılımcıların %46,7’si “kesinlikle katılıyorum”, %47,7’si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %94,4’ü (çoğunluğu) İKS’nin mevcut durum göstergeleri, performans göstergeleri ve algısal yarar ölçekleriyle okulda çocuğa sunulan her türlü hizmete ilişkin objektif ölçme araçlarıyla kanıt tabanlı bir okul gelişim modeli olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların bu maddeye ilişkin görüşleri İKS’nin temel ilkelerinden biri olan kanıt tabanlılık ilkesiyle örtüşmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “Yöneticilerin İKS verilerini okuyarak okul gelişimini sağlayacaklarına inanmıyorum.” maddesine katılımcıların %29,9’u “az katılıyorum”, %23,4’u “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü olmalarının da İKS sonuçlarının okulların gelişiminde henüz kullanılmaya başlanmamasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Tablo 2’ye göre, “İKS’nin uygulanabilirliği hizmet içi eğitimlerin niteliğine bağlıdır.” maddesine katılımcıların %21,5’i “kesinlikle katılıyorum”, %57,0’si “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %78,5’i (çoğunluğu) İKS’nin alanda bir sisteme olarak uygulanabilirliğinin ancak nitelikli hizmet içi eğitimlerle mümkün olduğunu düşünmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’nin üst düzey yönetsel değişikliklerden etkilenmeyeceğini düşünüyorum.” maddesine katılımcıların %28,1’i “az katılıyorum”, %27,1’i “orta derecede katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların görüş birliği sağlayamadıkları ve bu konuda tereddütlü oldukları görülmektedir.

Tablo 2 incelendiğinde, “İKS’de eksiklikler bulunsa da düşünce olarak destekliyorum.” maddesine katılımcıların %69,2’si “kesinlikle katılıyorum”, %25,1’i “çok katılıyorum” biçiminde yanıt vermiştir. Bu bulguya göre katılımcıların %94,3’si (çoğunluğu) İKS gibi bir sisteme alanda ihtiyaç olduğunu düşünmektedir. Bir sistemin mükemmel olarak hazırlanması mümkün olmamakla birlikte geliştirilebilir, yeniliklere uyarlanabilir ve dinamik olması alanda uygulanabilirliğini arttırmaktadır. Eksiklikler olsa da İKS’nin felsefesi ve ilkeleri göz önünde bulundurulduğunda alanda ihtiyaç duyulan bir sistem olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın İkinci Alt Amacına İlişkin Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın ikinci alt amacına ilişkin bulgu ve yorumlar yer almaktadır. Buna göre anketin her bir maddesi ile katılımcılara ait bazı değişkenler arasındaki ilişkilerin incelenmesine yönelik olarak ki-kare analizlerinden Kruskal Wallis gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3’e göre, katılımcıların görüşleri cinsiyet açısından incelendiğinde, yapılan ki-kare testi (Kruskal Wallis) sonucunda, anketin 1 ($X^2=4,624$) (kadın lehinde), 7 ($X^2=5,222$) (erkek lehinde) ve 35 ($X^2=5,738$) (erkek lehinde) numaralı maddeleri ile cinsiyet değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq 0,05$). Buna göre, kadın eğitimciler erkek eğitimciler arasında cinsiyet bağlamında bazı maddelerde farklılık gözlenirse de; anketin genelinde önemli değişiklik gözlenmediği ifade edilebilir.

Tablo 3: Ki-Kare Analiz Sonuçları

Özellik Madde No	Cinsiyet	Öğrenim Durumu	Mesleki Kıdem	Görev Türü
1	$X^2 = 4,624$			$X^2 = 6,310$
2		$X^2 = 7,162$	$X^2 = 10,344$	$X^2 = 25,799$
3		$X^2 = 3,845$	$X^2 = 8,388$	$X^2 = 6,762$
4				$X^2 = 8,948$
5				$X^2 = 7,026$
6*				
7	$X^2 = 5,222$			
8*				
9		$X^2 = 8,439$	$X^2 = 15,330$	
10*				
11			$X^2 = 14,446$	
12				$X^2 = 7,405$
13				$X^2 = 22,214$
14			$X^2 = 10,873$	
15			$X^2 = 11,048$	
16			$X^2 = 14,357$	
17				$X^2 = 25,759$
18			$X^2 = 21,035$	
19				$X^2 = 17,415$
20			$X^2 = 9,685$	$X^2 = 10,669$
21*				
22		$X^2 = 4,701$		$X^2 = 13,303$
23		$X^2 = 6,096$		
24			$X^2 = 8,701$	
25		$X^2 = 4,998$		
26			$X^2 = 11,282$	
27*				
28			$X^2 = 7,959$	
29				$X^2 = 13,118$
30			$X^2 = 20,055$	
31				$X^2 = 6,822$
32			$X^2 = 11,805$	$X^2 = 12,264$
33			$X^2 = 10,475$	
34				$X^2 = 17,819$
35	$X^2 = 5,738$			
36		$X^2 = 4,353$		$X^2 = 16,354$
37*				
38*				
39				$X^2 = 20,925$
40				$X^2 = 6,251$

Tablo 3'e göre, katılımcıların görüşleri öğrenim durumu açısından incelenmiş, yapılan ki-kare testi sonucunda, anketin 2 ($X^2=7,162$) (lisans lehinde), 3 ($X^2=3,845$) (lisans lehinde), 9 ($X^2=8,439$) (lisans lehinde), 22 ($X^2=4,701$) (lisans lehinde), 23 ($X^2=6,096$) (lisans lehinde), 25 ($X^2=4,998$) (lisansüstü lehinde) ve 36 ($X^2=4,353$) (lisans lehinde) numaralı maddeleri ile öğrenim durumu değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq .05$). Buna göre, belirtilen maddelerde lisans mezunu il eğitimcilerinin görüşleri anlamlı bir şekilde "kesinlikle katılıyorum" yönünde ağırlık göstermiştir.

Tablo 3'e göre, katılımcıların görüşleri mesleki kıdem açısından incelenmiş, yapılan ki-kare testi sonucunda, anketin 2 ($X^2=7,162$) (6-10 yıl lehinde), 3 ($X^2=3,845$) (16+ yıl lehinde), 9 ($X^2=8,439$) (1-5 yıl lehinde), 11 ($X^2=4,701$) (6-10 yıl lehinde), 14 ($X^2=6,096$) (6-10 yıl lehinde), 15 ($X^2=4,998$) (11-15 yıl lehinde) 16 ($X^2=6,096$) (16+ yıl lehinde), 18 ($X^2=6,096$) (1-5 yıl lehinde), 20 ($X^2=6,096$) (11-15 yıl lehinde), 24 ($X^2=6,096$) (1-5 yıl lehinde), 26 ($X^2=6,096$) (6-10 yıl lehinde), 28 ($X^2=6,096$) (6-10 yıl lehinde), 30 ($X^2=6,096$) (6-10 yıl lehinde), 32 ($X^2=6,096$) (16+ yıl lehinde) ve 33 ($X^2=6,096$) (1-5 yıl lehinde) numaralı maddeleri ile mesleki kıdem değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq .05$). Buna göre, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip katılımcıların puanlarının maddeler bazında ön plana çıktığı görülmektedir.

Tablo 3'e göre, katılımcıların görüşleri görev türü değişkeni açısından incelenmiş, yapılan ki-kare testi sonucunda, anketin 1 ($X^2=7,162$) (öğretmen lehinde), 2 ($X^2=3,845$) (öğretmen lehinde), 3 ($X^2=8,439$) (öğretmen lehinde), 4 ($X^2=4,701$) (öğretmen lehinde), 5 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 12 ($X^2=4,998$) (öğretmen lehinde) 13 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 17 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 19 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 20 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 22 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 29 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 31 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 32 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 34 ($X^2=6,096$) (okul yöneticisi lehinde), 36 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde), 39 ($X^2=6,096$) (okul yöneticisi lehinde) ve 40 ($X^2=6,096$) (öğretmen lehinde) numaralı maddeleri ile görev değişkeni arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($p \leq .05$). Buna göre, öğretmen katılımcıların, okul yöneticileri ve il eğitim denetmenlerine göre daha olumlu görüşe sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 3 incelendiğinde, yıldızla (*) belirtilen 6, 8, 10, 21, 27, 37 ve 38. maddeler ile katılımcılara ait değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu araştırmada İKS il eğitimcilerinin, İKS'nin il uygulamalarına yönelik görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Ülkenin çeşitli illerinde görev yapmakta olan 214 il eğitimcisinin (Öğretmen, Okul yöneticisi/yard., İl eğitim denetmeni/yard.) görüşleri alınarak elde edilen araştırma verilerinin çözümlenmesiyle ulaşılan sonuçlar alan yazın ile tartışılarak öneriler getirilmiştir.

Araştırma sonucunda İKS'nin illerdeki ilköğretim kurumlarında etkili şekilde uygulanmasına yönelik yapılan eğitimleri vermek üzere yetiştirilen katılımcıların İKS'nin uygulanabilirliğine ilişkin görüşlerini şöyle özetlemek mümkündür: İKS, çeşitli eksiklikleri olsa da dinamik olması, çoklu veri sağlaması ve kanıt tabanlı olması nedeniyle okullarımızda eğitimde niteliğin yakalanması için ihtiyaç duyulan bir sistemdir. Söz konusu eksikliklerin uygulama sonuçlarından elde edilen veriler ışığında giderilerek alanda uygulamaların devam etmesinin eğitimde niteliğin artmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırma sonucuna göre katılımcılar İKS'yi çoklu veri kaynağı kullanan kanıt tabanlı bir okul gelişim modeli olarak tanımlamışlar ve eğitim sistemimizin niteliğinin artırılması noktasında düşünülmüş iyi bir sistem olarak değerlendirmişlerdir. Araştırma sonucunu destekleyen Koçak (2006) tarafından yapılan çalışma; eğitim ve öğretim süreçlerinde kalite ve verimliliği artırmaya yönelik, çoklu veri kaynaklı, katılımcı, şeffaf, işlevsel, objektif ve güvenilir bir sisteme ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymaktadır.

Bu araştırma sonucuna göre katılımcılar, İKS ile okul gelişim sürecine velilerin katılmasının önemli olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Şahin ve Çeper(2013) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre öğretmenler ve yöneticiler, veli ve öğrencilerin kendilerini değerlendirmelerini doğru bulmadıklarını belirtmiş ve Altun ve Memişoğlu (2008) tarafından yapılan araştırma sonucu ise öğretmenlerin çoklu veri kaynağına dayalı performans değerlendirmesine ilişkin, değerlendirme sonuçlarını objektif bulmadıklarını belirtirken, veli ve öğrenci değerlendirmelerinin kaldırılması gerektiğini vurgulamışlardır. Bahsedilen araştırma sonuçlarının bu araştırmanın sonuçlarıyla çeliştiği görülmektedir. Araştırma sonuçlarındaki bu çelişkinin çalışma grupları arasındaki farklılıktan kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu araştırmaya katılan il eğitimcilerinin İKS konusundaki farkındalık düzeylerinin okullardaki personele göre daha yüksek olduğu için bu çelişkiyi ortaya çıkardığı değerlendirilmektedir. Çünkü İKS il eğitimcileri gönüllülük esasına göre belirlenmiş istekli kişilerden oluşmaktadır.

İKS'nin tüm aktörler için kolaylıkla kullanılabilir şekilde hazırlanan bir sistem olması konusunda katılımcıların tereddütlü olduğu sonucu ile Şahin ve Çepni (2013) tarafından yapılan araştırmada velilerin okuma yazma oranının düşük olması, bilgisayar kullanımının iyi bilinmemesi, değerlendirme sorularının açık ve net olmaması sonuçlarının ve Zingil (2012)'in araştırma verilerinden hareketle bazı velilerin; eğitim seviyesinin düşüklüğü, bilgisayar ve internet kullanımının yetersizliği ve soruları anlamada güçlük çektiklerine yönelik tespitleri birbirini destekler niteliktedir.

Ayrıca Şahin ve Çepni (2013), İKS değerlendirme sonuçlarının güvenilir bulunmaması nedeniyle etkili bir denetim sağlayamayacağı sonucuna ulaşmışlardır. Ancak bu araştırma sonucunda katılımcıların İKS için il eğitim denetmenlerinin önemli bir role sahip olduklarını düşünmeleri sonuçların birbirleriyle çeliştiğini göstermektedir. Bu çelişkinin nedeninin ise okullarda İKS verilerinin objektif bir şekilde girilmeyeceği endişesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. İl eğitim denetmenlerinin okullara öz değerlendirme yapabilmeleri noktasında destek sunmaları İKS'nin uygulama sürecinin vazgeçilmez bir unsuru olarak değerlendirilmektedir.

Şahin ve Çepni (2013)'nin 'İKS sistemi ile belirlenen standartlar bütün okullar eşit olanaklara sahip olmadığı için her okula uygun değildir' bulgusuyla, bu araştırma sonucunda katılımcıların İKS'nin uygulanabilirlik anlamında bölgesel farklılıkları dikkate alan bir sistem olduğu şeklindeki görüşlerin birbirini destekler mahiyette olduğu görülmektedir.

Bu araştırma İKS'nin alanda etkili uygulanabilmesi için etkili ve iyi planlanmış hizmet içi eğitim faaliyetlerine ihtiyaç duyulduğunu ortaya koymuştur. Gültekin ve Çubukçu (2008)'nin araştırmasında da öğretmenlerin hizmet içi eğitimi mesleki gelişimlerine katkı sağlayan bir etkinlik olarak gördükleri şeklinde benzer bir sonuca ulaşılmıştır. Dolayısıyla İKS'nin alanda etkili bir şekilde uygulanması için uygulayıcılara yönelik etkili ve planlı hizmet içi eğitim faaliyetleri düzenlenmesinin ve izlenmesinin önemli olduğu söylenebilir.

İKS'nin okullarımızda okul gelişimini sağlayabilmek için kaynak ve ödeneğin önemli olduğuna, fiziki ve altyapı çalışmalarının tamamlanması gerektiğine araştırma sonucunda ulaşılmıştır. Bu sonuç; Akan, Yalçın ve Yıldırım (2013)'in araştırmasındaki okulların teknik altyapısının ilköğretim kurumları standartları uygulamasını karşılayacak derecede yeterli olmadığı verileri; Zingil (2012)'in İKS uygulamalarına ilişkin araştırmasında elde ettiği, okulların alt yapı yetersizliklerinin olduğu bulgusu; Ekinci ve Karakuş (2011)'un araştırmasında ulaştığı nitelikli eğitim üzerinde etkili olan finansal kaynakların okullarda imkân eşitsizliklerine yol açtığı sonucuyla desteklenmektedir.

Sonuç olarak, Milli Eğitim Bakanlığının yeniden yapılanma sürecinde uygulanabilirliğini tartıştığı İKS sistemi eğitimde niteliğin artması için gerekli bir sistem olarak değerlendirilmekte ve vazgeçilmesi mümkün görülmemektedir. Kaynakların çocuğun yüksek yararı gözetilerek etkili bir şekilde kullanılması ve bu kaynakların okullara aktarımı noktasında okul aktörlerinden alınan verilerden hareket edilmesi şeffaf ve objektif bir yönetim anlayışının yerleşmesine katkı sunabilecektir. İKS'nin doğru anlaşılması ve alanda etkili biçimde uygulanabilmesi için MEB merkez teşkilatı başta olmak üzere yönetici, öğretmen, öğrenci ve velilerin eş güdümlü çalışması gerekmektedir.

Araştırma bulguları ve sonuçlarına göre aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

- Millî Eğitim Bakanlığı, amaca uygun olarak plan oluşturmalı ve uygulamalı, bununla da yetinmeyip planlanan uygulama aşamalarını izlemeli ve hedeflediği sonuca sağlıklı bir şekilde ulaşılabilir için önlemler alabilir.
- MEB tarafından ortaöğretime bağlı okullara tahsis edilen bütçe uygulaması ilköğretim kurumları içinde uygulanabilir.
- Nitelikli eğitim uygulamalarının ilköğretim kurumlarına taşınabilmesi için İKS gibi çalışmalar eğitim fakültelerinde ders olarak okutulabilir.
- Yöneticilerin bu süreçteki farkındalıklarını artırmak için nitelikli hizmet içi eğitim çalışmaları düzenlenmeli ve bunun sonucunda yöneticilerin ve diğer okul aktörlerinin sürece etkin katılımları sağlanabilir.

- 2011 yılından bu yana alanda İKS modülü üzerinde uygulaması devam eden bu çalışmanın verileri değerlendirilerek sonuçlar alanda kullanılabilir ve ilköğretim okullarına bu sonuçlar ışığında destek sunulabilir.
- Kalite çalışmalarının önem kazandığı günümüzde İKS sisteminin uygulanıp uygulanmayacağı değil daha etkili uygulanabilirliğinin sağlanabilmesi için MEB Temel Eğitim Genel Müdürlüğü bu konudaki çalışmalarına hız verebilir ve okullarını iyileştirme noktasında İKS verilerden yararlanabilir.
- İKS hakkında okul aktörleri daha fazla bilgilendirilmeli ve aktörlerde objektif değerlendirme bilinci geliştirilmelidir.

KAYNAKÇA

- Akan, D., Yalçın, S., Yıldırım, İ. (2013). İlköğretim kurumları standartları (İKS) uygulamasına dair okul yöneticilerinin görüşleri (Erzincan ili örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, (197), 129-144.
- Altun, S., Memişoğlu, S. (2008). İlköğretim okullarında çoklu veri kaynağına dayalı Performans değerlendirmesine ilişkin nitel bir çalışma. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*,(54), 151-179
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara. Pegem Akademi Yayınları.
- Çoban, Ö. (2011). *Okul Aktörlerinin İlköğretim Kurumları Standartları Konusundaki Görüşlerinin Değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Ekinci, A. ve Karakuş, M. (2011). İlköğretim okullarında müfettişlerce yapılan rehberlik ve denetim çalışmalarının işlevselliği. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 11(4), 1849-1867.
- Gültekin, M., Çubukçu, Z. (2008). İlköğretim öğretmenlerinin hizmet içi eğitime ilişkin görüşleri. *Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (19), 185-201.
- Karasar, N. (2007). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara. Nobel Yayıncılık.
- MEB (2009). “İlköğretim Kurumları Standartları” hakkında 2009/83 Sayılı Genelge.
- MEB (2011a). Millî Eğitim Bakanlığı İlköğretim Kurumları Standartları Uygulama Yönergesi. *Tebliğler Dergisi* Temmuz, 2646. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- MEB (2011b). *İlköğretim Kurum Standartları Eğitim Dokümanı*. Erişim: 11 Ekim 2011, http://iogm.meb.gov.tr/files/iks_egitim_dokumani.pdf
- MEB-UNICEF (2009). *Çocuk Dostu Okul Kılavuz Kitap*. Ankara: UNICEF.
- MEB-UNICEF (2011). *İlköğretim Kurumları Standartları Kılavuzu*. Ankara: Millî Eğitim Basımevi.
- Şahin, S., Arıkan Çeper, B. (2013). İlköğretim Kurumları Standartları (İKS) Etkililiği Üzerine. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, cilt: 12, sayı: 46 (84-111).
- Ural, A. ve Kılıç, İ. (2005). *Bilimsel Araştırma Süreci ve SPSS ile Veri Analizi*. Ankara. Detay Yayıncılık.
- URL: <http://e-okul.meb.gov.tr> sitesinden 5 Mart 2012’de alınmıştır.
- URL: www.mevzuat.meb.gov.tr sitesinden 25 Ekim 2012’de alınmıştır.
- Zingil, G. (2012). *İlköğretim kurumları standartlarına dayalı öz değerlendirme faaliyetinin tasarımına ilişkin okul yöneticilerinin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek lisans tezi, Osman Gazi Üniversitesi, Eskişehir.